

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
DO PROJEKTU MIEJSCOWEGO PLANU
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
dla terenów w obrębie Sierakowo i Srebrniki,
gmina Kowalewo Pomorskie**

organ sporządzający:

**Burmistrz Miasta
Kowalewo Pomorskie**

wykonawca:

**GEOECOM Jakub Makarewicz
urbanistyka, ochrona środowiska**

Paulina Matecka
uprawniona do wykonywania ocen
oddziaływania na środowisko
na podstawie art. 74 ustawy
z dnia 3 października 2008 r.
o ocenach oddziaływania na środowisko

grudzień 2024 – luty 2025

1.	WSTĘP	5
2.	OPIS ZAWARTOŚCI OCENIANEGO DOKUMENTU PLANISTYCZNEGO ZE SZCZEGÓLNYM UWZGLĘDNIENIEM ZAWARTYCH W NIM CELÓW	6
3.	OCENA I DEFINICJA PROBLEMÓW ŚRODOWISKOWYCH OBSZARU	9
4.	CELE OKREŚLONE W INNYCH DOKUMENTACH DOTYCZĄCYCH OBSZARU MIEJSCOWEGO PLANU	10
5.	OPIS I OCENA STANU ŚRODOWISKA OBSZARU PLANU	10
5.1.	Położenie obszaru opracowania	10
5.2.	Klimat i zjawiska atmosferyczne	11
5.3.	Rzeźba terenu	12
5.4.	Budowa geologiczna	12
5.5.	Wody podziemne	13
5.6.	Wody powierzchniowe	13
5.7.	Walory przyrodnicze	13
5.8.	Obiekty kultury materialnej	14
6.	ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENNE I OCHRONA ZASOBÓW PRZYRODY	14
6.1.	Ochrona prawna zasobów przyrodniczych i walorów krajobrazowych przed antropopresją	14
6.2.	Ocena zachowania walorów krajobrazowych terenu	15
6.3.	Ocena zgodności dotychczasowego użytkowania i zagospodarowania obszaru z cechami i uwarunkowaniami przyrodniczymi	15
6.4.	Przydatność terenu do rozwoju funkcji użytkowych	15
7.	CHARAKTERYSTYKA PROBLEMÓW OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNYCH Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PLANU, W TYM SZCZEGÓLNIIE DOTYCZĄCYCH OBSZARÓW CHRONIONYCH	16
7.1.	Degradacja powietrza atmosferycznego	16
7.2.	Degradacja gleb i degradacja powierzchni ziemi	16
7.3.	Degradacja wód powierzchniowych i podziemnych	16
7.4.	Hałas	17
7.5.	Oddziaływanie w zakresie pola elektromagnetycznego	17
7.6.	Zagrożenie ryzykiem poważnej awarii przemysłowej	17
8.	CHARAKTERYSTYKA POTENCJALNYCH ZMIAN ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI USTALEŃ OCENIANEGO DOKUMENTU	18
9.	PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA BEZPOŚREDNIE, POŚREDNIE, WTÓRNE, SKUMULOWANE, KRÓTKOTERMINOWE, ŚREDNIOTERMINOWE I DŁUGOTERMINOWE, STAŁE I CHWILOWE ORAZ POZYTYWNE I NEGATYWNE, NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURY 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU, A TAKŻE NA ŚRODOWISKO	18
10.	OPIS STANU ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYMI ZNACZĄCYMI SKUTKAMI DLA ŚRODOWISKA I OBSZARÓW NATURA 2000	23
11.	PROPOZYCJE ROZWIĄZAŃ MAJĄCYCH NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, A SZCZEGÓLNIIE NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY ORAZ INTEGRALNOŚĆ I SPÓJNOŚĆ OBSZARÓW NATURA 2000	23
12.	INFORMACJE O STOSOWANYCH METODACH SPORZĄDZANIA PROGNOZY	24
13.	PROPOZYCJE METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI USTALEŃ OCENIANEGO DOKUMENTU	24
14.	OCENA PRZEWIDYWANYCH ZNACZĄCYCH ODDZIAŁYWAŃ NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY ORAZ INTEGRALNOŚĆ I SPÓJNOŚĆ OBSZARÓW NATURA 2000	25
15.	ANALIZA WARIANTOWA	25
16.	WNIOSKI	25
17.	STRESZCZENIE SPORZĄDZONE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM	26
18.	OŚWIADCZENIE	27
19.	LITERATURA I WYKORZYSTANE MATERIAŁY	27

ZAŁĄCZNIK GRAFICZNY

1. WSTĘP

Niniejsza prognoza jest częścią procedury strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego opracowywanego na podstawie uchwały nr LXVIII/516/24 Rady Miejskiej w Kowalewie Pomorskim z dnia 25 stycznia 2024 roku w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenów w obrębie Sierakowo i Srebrniki, gmina Kowalewo Pomorskie. Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko opiera się o przepisy ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1112 ze zm.) – zwanej dalej „ustawą ooś”.

Całość prac wykonanych w celu sporządzenia niniejszego opracowania spoczywała po stronie autorów – Pauliny Mateckiej oraz Jakuba Makarewicza. W opracowaniu Prognozy wykorzystano materiały źródłowe, których wykaz zamieszczono na końcu opracowania.

Obligatoryjny zakres prognozy oddziaływania na środowisko opracowywanej na potrzeby miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego precyzuje art. 51 ustawy ooś. Zakres ten został uzgodniony z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym oraz z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska. Organy nie wniosły zmian w zakresie prognozy w przedmiotowej sprawie, w stosunku do zakresu zawartego w ustawie ooś.

Prognoza sporządzona została według zaleceń zawartych w podręczniku „Natura 2000 w planowaniu przestrzennym – rola korytarzy ekologicznych” M. Kistowskiego i M. Pchałka (2009). Obejmuje ona cztery części podstawowe i piątą – podsumowującą, na które składają się:

Część dokumentacyjno-analityczna, polegająca na określeniu metod sporządzania prognozy, omówieniu treści ocenianego projektu dokumentu planistycznego oraz celów sformułowanych w innych przyjętych lub wcześniej przygotowanych dokumentach dotyczących przestrzeni przedmiotowego obszaru, a także na charakterystyce stanu środowiska oraz problemów ochrony środowiska (szczególnie odnoszących się do obszarów i obiektów chronionych w świetle u.o.p.) w obszarze objętym opracowaniem.

- Część dotycząca oceny zgodności z innymi dokumentami, polegająca na ocenie wewnętrznej zgodności dokumentu, sposobu uwzględnienia w analizowanym dokumencie celów (w szczególności dotyczących ochrony środowiska) sformułowanych w innych dokumentach dotyczących opracowywanego obszaru, a także ocenie sposobu uwzględnienia w ocenianym dokumencie problemów ochrony środowiska występujących na analizowanym obszarze, szczególnie dotyczących ochrony przyrody.
- Część oceny oddziaływania na środowisko, która obejmuje określenie przewidywanych znaczących oddziaływań na poszczególne komponenty środowiska przyrodniczego, ludzi oraz wybrane elementy środowiska „zbudowanego” oraz na cele i przedmiot ochrony, jak i integralność oraz spójność obszarów Natura 2000.
- Część konkluzji i wskazań dotyczących zmian projektu dokumentu, stanowiących kluczowe wnioski z przeprowadzonej oceny, zawierające w szczególności charakterystykę oddziaływań i ich istotności (w tym dla gatunków i siedlisk o znaczeniu priorytetowym) oraz propozycje: 1) działań łagodzących, 2) rozwiązań alternatywnych w stosunku do zawartych w ocenianym dokumencie, w tym odrębnie dla działań mogących powodować znaczące negatywne skutki dla celów i przedmiotów ochrony oraz integralności i spójności obszarów N2000, 3) działań kompensujących negatywne skutki dla środowiska, a szczególnie dla obszarów N2000, 4) metod monitorowania skutków realizacji ustaleń ocenianego dokumentu planistycznego dla środowiska.
- Część podsumowująca, zawierająca wnioski z wcześniej przeprowadzonych etapów.

Główną częścią prognozy jest identyfikacja źródeł zagrożeń oraz określenie przewidywanych znaczących oddziaływań, w tym oddziaływań bezpośrednich, pośrednich, wtórnych, skumulowanych, krótkoterminowych, średnioterminowych i długoterminowych, stałych i chwilowych oraz pozytywnych i negatywnych, na środowisko i jego poszczególne elementy z uwzględnieniem zależności między nimi.

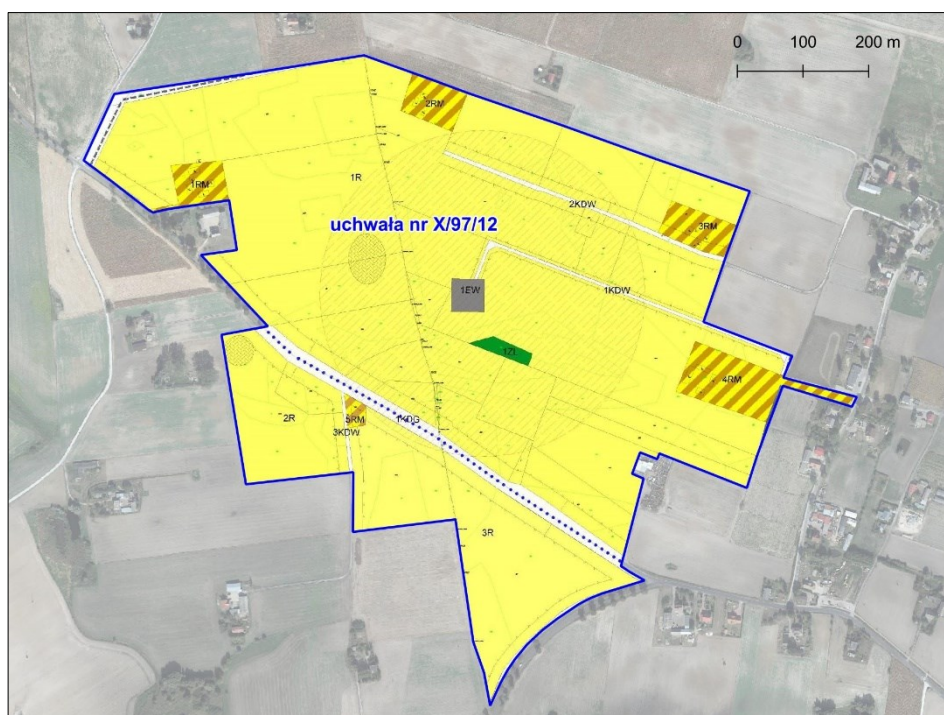
Prognoza jest wysoko specjalistycznym instrumentem posiadającym wszystkie cechy analizy systemowej. Jako taka stosuje metody otwarte, dostosowane do rodzaju i charakteru analizowanego dokumentu - tj. projektu zmiany planu. Jej zadaniem jest wskazywanie i przedstawianie skutków środowiskowych związanych z przyszłym uchwaleniem przez decydentów projektu planu oraz sposobów uniknięcia niepożądanych skutków działań.

Prognoza do projektu planu nie jest dokumentem, który w sposób ilościowy wskazuje presje i oddziaływania, wynikające z realizacji zapisów planu, a pokazuje, na przykładzie konkretnych przykładów, ogólny kierunek, w którym zmierzać będą przyszłe problemy środowiskowe wynikające z realizacji dokumentu. Jest to wynikiem stosunkowo ogólnych danych o przyszłych inwestycjach, szczególnie w odniesieniu do szczegółów technicznych, które mogą mieć istotne znaczenie dla wielkości wywieranych presji środowiskowych. Skupiono się zatem na określeniu jakościowym kierunków przemian oraz poddano charakterystyce cechy poszczególnych oddziaływań.

2. OPIS ZAWARTOŚCI OCENIANEGO DOKUMENTU PLANISTYCZNEGO ZE SZCZEGÓLNYM UWZGLĘDNIENIEM ZAWARTYCH W NIM CELÓW

Obszar objęty projektem planu obejmuje tereny położone w obrębie ewidencyjnym Sierakowo i Srebniki, na północy gminy Kowalewo Pomorskie. W granicach analizowanego obszaru zlokalizowana jest zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna i zagrodowa. W strukturze użytkowania dominują jednak tereny otwarte wykorzystywane w kierunku rolniczym. Przez obszar przebiega napowietrzna linie elektroenergetyczna średniego napięcia. W granicach opracowania zawiera się udokumentowane złoże piasków i żwirów "Sierakowo I".

Obecnie na obszarze obowiązują zapisy uchwały nr X/97/12 Rady Miejskiej w Kowalewie Pomorskim z dnia 30 marca 2012 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenów położonych w rejonie wsi Sierakowo i Srebniki w gminie Kowalewo Pomorskie z przeznaczeniem pod lokalizację elektrowni wiatrowej, przeznaczające grunty pod: tereny rolnicze, tereny zabudowy zagrodowej, teren lasu, teren elektrowni wiatrowej (projektowanej), tereny dróg wewnętrznych, teren publicznej drogi gminnej.

Rysunek 1.
Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego obowiązujący na obszarze opracowania (niebieska linia; źródło: voxly.pl)

Z uchwały nr LXVIII/516/24 Rady Miejskiej w Kowalewie Pomorskim z dnia 25 stycznia 2024 r. wynika, że celem sporządzenia niniejszego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego jest zmiana przeznaczenia terenu 1EW (elektrownia wiatrowa wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną) wyznaczonego w obowiązującym planie. Przesłanką do tej zmiany jest obecny stan prawny wprowadzony przez ustawodawcę, uniemożliwiający realizację elektrowni wiatrowej, wobec czego teren ten będzie przeznaczony do celów rolniczych.

Biorąc pod uwagę uwarunkowania fizyczne, przyrodnicze oraz wynikające z dotychczasowego zagospodarowania przestrzeni, obszar planu został podzielony na tereny funkcjonalnoprzestrzenne, charakteryzujące się odmiennymi warunkami, wpływającymi na ich obecne i docelowe przeznaczenie, zagospodarowanie i użytkowanie. Jednostki te są wyraźnie zdefiniowane w strukturze przestrzennej. W granicach projektu miejscowego planu wyznaczono tereny:

- **MN** – teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej,
- **RN** – teren rolnictwa z zakazem zabudowy,
- **RZM** – teren zabudowy zagrodowej,
- **L** – teren lasu,
- **KR** – teren komunikacji drogowej wewnętrznej,
- **KDG** – teren komunikacji drogowej publicznej – teren drogi głównej.

Rozwiązania przyjęte w ocenianym dokumencie

W bilansie powierzchni terenów w projekcie największą część stanowią tereny przeznaczone pod tereny rolnicze z zakazem zabudowy (RN). W centrum wyznaczono teren lasu (1L). Przewidziano również tereny pod zabudowę mieszkaniową (MN) oraz zagrodową (RZM), zgodnie z istniejącym stanem zagospodarowania. Zachowano w większości obowiązujący układ komunikacyjny (KR, KDG).

Projekt planu reguluje zasady ochrony i kształtowania ładu przestrzennego. Ustalono lokalizację nowych budynków zgodnie z nieprzekraczalnymi liniami zabudowy wyznaczonymi na rysunku planu. Dopuszczono podpiwniczenie budynków, a także przebudowę, rozbudowę, nadbudowę i adaptację istniejących budynków z zachowaniem ustaleń planu.

Plan zawiera szereg zapisów istotnych z punktu widzenia ochrony środowiska. Kwestię dopuszczalnych poziomów natężenia pola elektrycznego, pola magnetycznego oraz wartość progową poziomu hałasu według przeznaczenia terenu należy rozpatrywać zgodnie z przepisami odrębnymi. Ustalono, że projektowane użytkowanie i zagospodarowanie terenu nie może stanowić źródła zanieczyszczeń dla środowiska wodnogruntowego.

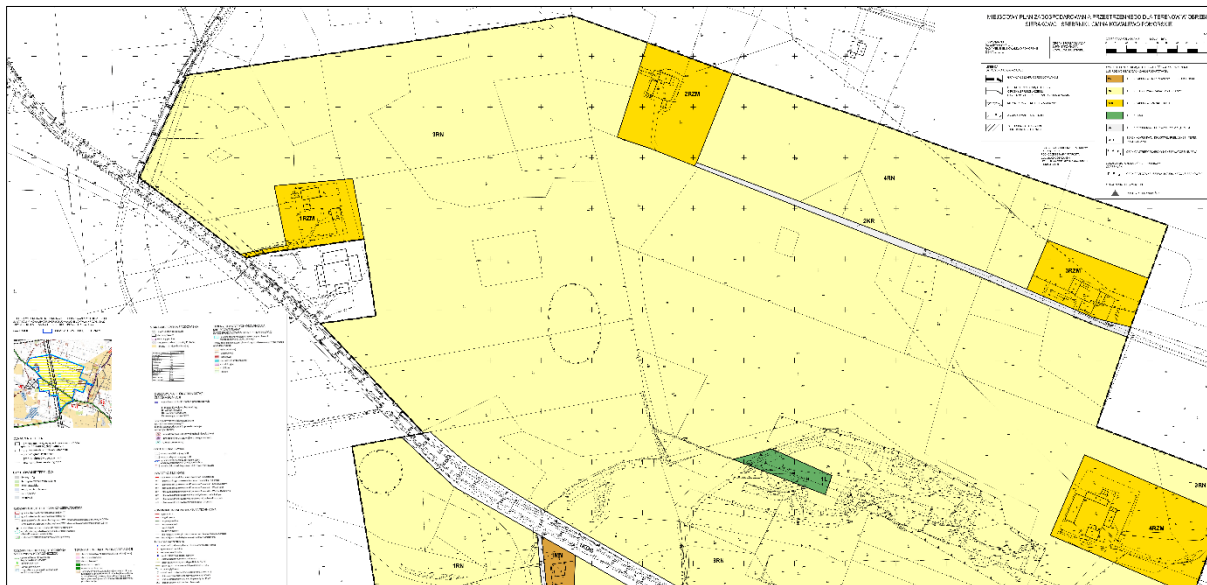
Wprowadzono zapisy mające celu ochronę środowiska oraz zdrowia i życia ludzi, w tym:

- zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, z wyłączeniem inwestycji celu publicznego,
- zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, z wyłączeniem inwestycji celu publicznego, ujęć służących nawodnieniom rolniczym,
- zakaz lokalizacji zakładów o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej.

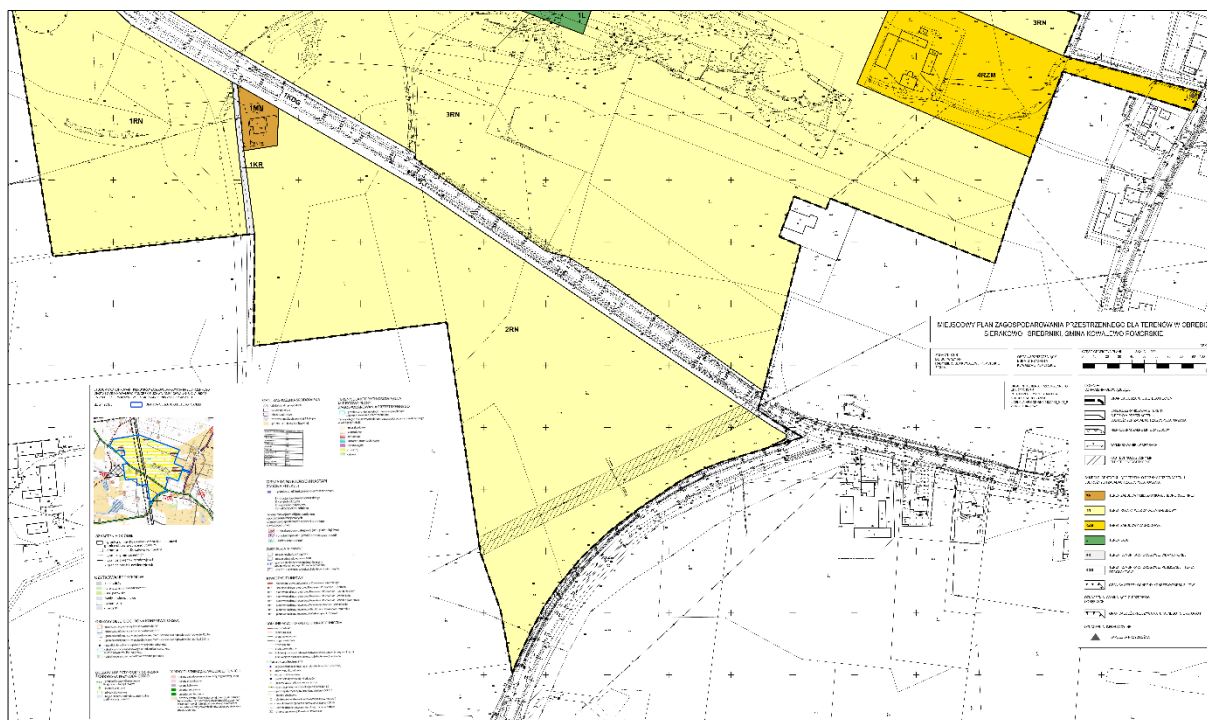
Na terenie MN przewidziano możliwość lokalizowania zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej o wysokości do 10 m (dwie kondygnacje nadziemne, w tym poddasze użytkowe) oraz dopuszczono lokalizację zabudowy gospodarczej, garażowej lub gospodarczo-garażowej do 5 m (jedna kondygnacja nadziemna). Ustalono udział powierzchni biologicznie czynnej nie mniejszy niż 0,5.

Na terenach RZM dopuszczono lokalizowanie zabudowy gospodarczej, garażowej lub gospodarczo-garażowej przy granicy działek, a także lokalizację usług związanych z obsługą produkcji w gospodarstwach rolnych. Przewidziano możliwość lokalizowania zabudowy mieszkaniowej o wysokości do 10 m (dwie kondygnacje nadziemne, w tym poddasze użytkowe), a także pozostałych

budynków w zabudowie zagrodowej do 12 m. Dopuszczono lokalizację obiektów i budowli rolniczych, a także urządzeń budowlanych z nimi związanych niezbędnych dla prowadzenia gospodarstwa rolnego. Ustalono udział powierzchni biologicznie czynnej nie mniejszy niż 0,4,

Rysunek 2. Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenów w obrębie Sierakowo i Srebniki, gmina Kowalewo Pomorskie– Arkusz 1 (rysunek w pomniejszeniu)

Rysunek 3. Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenów w obrębie Sierakowo i Srebniki, gmina Kowalewo Pomorskie– Arkusz 2 (rysunek w pomniejszeniu)

Projekt planu zawiera również szczegółowe ustalenia dotyczące ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków, w tym krajobrazów kulturowych oraz dóbr kultury współczesnej. Dla kapliczki przydrożnej, ujętej w Gminnej Ewidencji Zabytków, ustalono jej zachowanie i konserwację.

Na obszarze objętym opracowaniem znajduje się udokumentowane złoże kruszywa naturalnego „Sierakowo I”, którego granice zostały oznaczone na rysunku planu. W granicach złoża obowiązują przepisy odrębne.

W projekcie planu zawarto również zapisy odnośnie infrastruktury technicznej. Dopuszczono modernizację, budowę, przebudowę oraz rozbudowę sieci i urządzeń infrastruktury technicznej. Określono także zasady obsługi terenu w zakresie zaopatrzenia w wodę, energię elektryczną,

a także uregulowano kwestie odprowadzania wód opadowych i roztopowych, ścieków oraz gromadzenia odpadów. W projektowanym dokumencie uwzględniono, także istniejącą napowietrzną sieć elektroenergetyczną. W związku z tym dla linii elektroenergetycznej średniego napięcia ustalono pas technologiczny o szerokości 14,0 m, po 7,0 m po obu stronach osi linii, w obrębie którego obowiązują ograniczenia w zabudowie i zagospodarowaniu terenów wynikające z przepisów odrębnych. Projektowany dokument reguluje również kwestie w zakresie obsługi komunikacyjnej oraz miejsc postojowych. Określono przepisy dla dróg, dzięki czemu zapewniono sprawną komunikację terenów.

W porównaniu z ustaleniami obowiązującego planu z 2012 roku, projektowany dokument w większości przypadków utrzymuje dotychczasowe przeznaczenie terenów, takich jak tereny rolne, las oraz zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna i zagrodowa, wprowadzając jedynie korekty ich granic oraz parametrów i wskaźników zabudowy. Najistotniejszą zmianą jest przekształcenie terenu przeznaczonego pod elektrownię wiatrową (1EW) na teren rolniczy z zakazem zabudowy (3RN). W związku z tym zrezygnowano również z wewnętrznej drogi (1KDW), która miała obsługiwać obszar elektrowni. W projekcie planu uwzględniono również udokumentowane złożo kruszywa naturalnego „Sierakowo I”. Wszystkie wprowadzone zmiany mają charakter dostosowujący zagospodarowanie do obowiązujących przepisów prawa oraz aktualnych potrzeb i warunków rozwojowych obszaru. Przyjęte rozwiązania umożliwiają wykorzystanie rezerwy terenowej, pierwotnie przeznaczonej pod elektrownię wiatrową, na cele rolnicze. Przeznaczenie przedmiotowych terenów ustalone w planie jest uzasadnione i wpisuje się w strukturę funkcjonalno-przestrzenną gminy.

3. OCENA I DEFINICJA PROBLEMÓW ŚRODOWISKOWYCH OBSZARU

Generalnie stan środowiska w opisywanym obszarze odpowiada środowiskom terenów wiejskich otwartych, rolnych z udziałem terenów zabudowanych. Analizowany obszar posiada miejscowy plan, a planowane zagospodarowanie ma na celu zmianę obowiązujących ustaleń, adekwatnie do obowiązujących przepisów prawa oraz aktualnych potrzeb i warunków rozwojowych obszaru.

Przez obszar przebiega droga wojewódzka nr 554 charakteryzująca się znacznym natężeniem ruchu, w tym pojazdów ciężarowych, które w największym stopniu przyczyniają się do emisji gazów i pyłów oraz podnoszą poziom hałasu. Niemniej jednak, wzdłuż tej drogi nie przewiduje się przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku. Ogólny stan jakości powietrza w regionie można określić jako korzystny, a emisja niska nie stanowi istotnego zagrożenia. Głównym źródłem zanieczyszczeń pozostaje ruch komunikacyjny, związany z emisją spalin i gazów wydechowych. W przyszłości należy promować stosowanie nisko- lub bezemisyjnych nośników energii w celu minimalizowania wpływu potencjalnych inwestycji na jakość powietrza.

Przedmiotowe tereny położone są na wysoczyźnie morenowej zbudowanej z glin zwałowych, lokalnie przykrytej warstwą piasków wodnolodowcowych. W związku z tym utwory przypowierzchniowe zapewniają dobrą ochronę przed zanieczyszczeniem wód podziemnych. Mimo to należy podejmować działania mające na celu niedopuszczenie do pogorszenia jakości środowiska wodno-gruntowego, jak np. zadbanie o racjonalne rozwiązania w zakresie gospodarki wodami opadowymi i roztopowymi.

Analizowany obszar obejmuje otwarte tereny rolne, z rozproszoną zabudową mieszkaniową i zagrodową. Wysokiej jakości gleby sprzyjają produkcji rolnej, dlatego zaleca się utrzymanie gruntów o najwyższych klasach w dotychczasowym użytkowaniu. W przypadku powstania nowej zabudowy, należy dołożyć starań, aby odpowiadała funkcjom występującym w otoczeniu. Należy dążyć do rozwoju obszaru zgodnie z wymaganiami zrównoważonego rozwoju, bez dodatkowych obciążeń dla środowiska, a także nie wpływających negatywnie na walory widokowe.

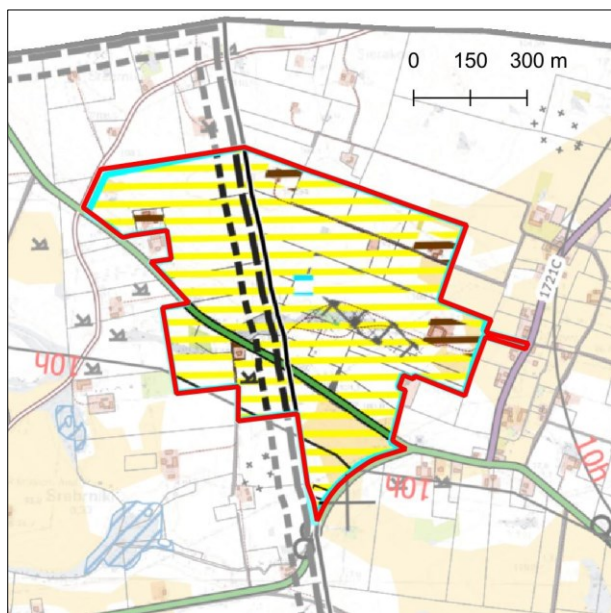
4. CELE OKREŚLONE W INNYCH DOKUMENTACH DOTYCZĄCYCH OBSZARU MIEJSCOWEGO PLANU

Ustalenia Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Kowalewo Pomorskie

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Kowalewo Pomorskie, zostało przyjęte uchwałą nr XLVII/380/22 Rady Miejskiej w Kowalewie Pomorskim z dnia 25 sierpnia 2022 r. W ww. studium przedmiotowe tereny znajdują się w granicach strefy III – rolniczo-osadniczej.

Ustalenia Studium dla danej jednostki przewidują m.in.: przekształcenia i uzupełnienia zabudowy w obrębie istniejącego zainwestowania, mające na celu podniesienie standardów i walorów architektonicznych obiektów; dopuszcza się lokalizowanie obiektów i budynków o funkcjach, które nie zaburzają wiodącego docelowego charakteru funkcji miejscowości; przebudowę, rozbudowę i budowę urządzeń z zakresu infrastruktury technicznej w celu ochrony środowiska przyrodniczego na warunkach określonych w ustaleniach ogólnych; wykorzystanie rolniczej przestrzeni produkcyjnej zgodnie z przydatnością gruntów oraz warunkami określonymi w ustaleniach ogólnych, dążąc do zachowania zrównoważonego rozwoju, w tym rozwoju funkcji agroturystycznej; zmiana funkcji lub ograniczeń w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego w przypadku ustania przesłanek prowadzących do wprowadzenia tych funkcji lub ograniczeń w trybie zmiany miejscowego planu, zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Zakres wprowadzonych zmian nie narusza ustaleń Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Kowalewo Pomorskie.

Rysunek 4. Fragment rysunku Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Kowalewo Pomorskie (obszar objęty projektem planu zaznaczono kolorem czerwonym)

5. OPIS I OCENA STANU ŚRODOWISKA OBSZARU PLANU

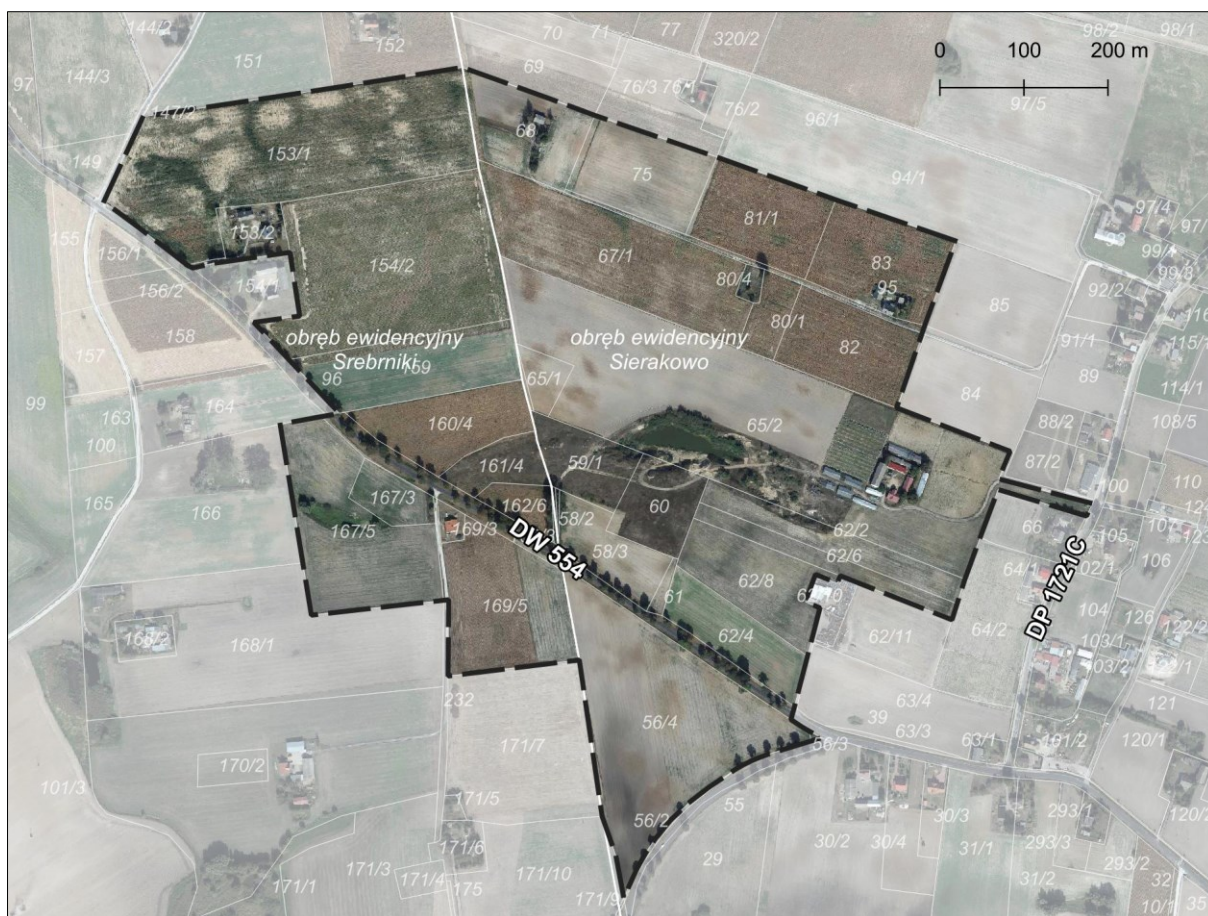
5.1. Położenie obszaru opracowania

Obszar objęty opracowaniem obejmuje tereny o łącznej powierzchni około 55 ha, położone w obrębie ewidencyjnym Sierakowo i Srebniki, na północy gminy miejsko-wiejskiej Kowalewo Pomorskie. Pod względem administracyjnym jest to północny zachód powiatu golubsko-dobrzyńskiego, centrum województwa kujawsko-pomorskiego.

Kształt obszaru jest nieregularny, a granice przebiegają wzdłuż działek ewidencyjnych. Są to tereny o charakterze typowo wiejskim. Zabudowa występuje w rozproszeniu, znajdują się tam budynki zagrodowe i mieszkalne, którym towarzyszy zieleń przydomowa. Na analizowanym obszarze zlokalizowana jest kapliczka przydrożna ujęta w gminnej ewidencji zabytków. Dominującym typem

użytkowania terenu są grunty orne, co jest związane z położeniem na wysoczyźnie oraz średnią żyznością gleb. W granicach obszaru objętego opracowaniem występują użytki rolne, zaliczane przede wszystkim do gruntów ornich średnich (klasa RIV), lokalnie występują grunty dobre (klasa RIII) oraz słabsze (RV). Strukturę przyrodniczą uzupełniają zadrzewienia przydrożne oraz śródpolne, jednak roślinność na tym obszarze charakteryzuje się niewielkim zróżnicowaniem, z przewagą gatunków pospolitych dla regionu. W granicach opracowania zawiera się udokumentowane złoża piasków i żwirów "Sierakowo I". Obecnie w tym miejscu znajduje się niewielki zbiornik, otoczony krzewami i zielenią wysoką, widniejące w ewidencji gruntów jako nieużytek i użytek leśny.

Obszar wyposażony jest w podstawową infrastrukturę techniczną obejmującą wodociąg, linie telekomunikacyjne oraz napowietrzne linie elektroenergetyczne średniego napięcia. Obsługę komunikacyjną zapewniają drogi wojewódzkie nr 554 649, drogi gruntowe wewnątrz obszaru oraz droga powiatowa nr 1721C przebiegająca wzdłuż wschodniej granicy.

Rysunek 5. Ortofotomapa przedstawiająca obszar objęty projektem planu (czarna linia przerywana; źródło: geoportal.gov.pl)

Sąsiedztwo analizowanego obszaru stanowią przede wszystkim tereny rolnicze (pola uprawne, użytki zielone) z towarzyszącą zabudową zagrodową w rozproszeniu. Tereny rolne urozmaicone są oczkami wytopiskowymi, terenami podmokłymi z towarzyszącą roślinnością oraz rowami melioracyjnymi. Na wschód od granicy obszaru znajdują się tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, zagrodowej oraz usługowej wsi Sierakowo.

5.2. Klimat i zjawiska atmosferyczne

Klimat na terenie gminy określany jest jako przejściowy. Najwyższe średnie miesięczne temperatury powietrza notuje się w lipcu (17,6°C), natomiast najniższe w styczniu (-2,6°C). Średni opad roczny wynosi około 550-600 mm. Wiatry najczęściej wieją z sektora południowego, na które przypada 52% częstości (źródło: Program Ochrony Środowiska Gminy Kowalewo Pomorskie).

Powyższa charakterystyka elementów klimatu odnosi się w sposób ogólny do obszaru całej gminy i jej okolic. Klimat lokalny kształtuje wiele czynników naturalnych jak wielkość cieków, głębokość zalegania wód gruntowych, szata roślinna, występowanie terenów otwartych czy też rzeźba terenu oraz wynikających z działalności człowieka – zagospodarowanie terenu, w tym rodzaj i intensywność zabudowy, które łącznie wpływają na warunki atmosferyczne w danym obszarze.

Na przedmiotowych terenach występuje generalnie topoklimat terenów otwartych, rolnych. Charakterystyczne jest dla niego występowanie korzystnych warunków termicznych oraz wilgotnościowych, a także dobre przewietrzanie – są to tereny o predyspozycjach do rozwoju budownictwa. Ukształtowanie terenu jest korzystne pod względem przewietrzania. Generalnie, biorąc pod uwagę ogólne warunki topoklimatyczne, jest to obszar o korzystnych predyspozycjach rozwoju.

5.3. Rzeźba terenu

Biorąc pod uwagę zaktualizowaną regionalizację fizycznogeograficzną (Solon, Borzyszkowski, i in., 2019) przedmiotowy obszar znajduje się w mezoregionie Pojezierze Chełmińskie, należącym do makroregionu Pojezierze Chełmińsko-Dobrzyńskie. Pod względem geomorfologicznym obszar opracowania znajduje się w obrębie wysoczyzny morenowej, lokalnie przykrytej cienką warstwą piasków sandrowych. Powierzchnia wysoczyzny w rejonie Sierakowa urozmaicona jest przez porożrzucane wzniesienia kemów i ozów.

Wysokości bezwzględne w granicach przedmiotowych terenów wahają się od 90 do 112 m n.p.m. Wyżej wyniesionymi elementami rzeźby terenu są pagórki morenowe, zlokalizowane w północno-zachodniej części obszaru, gdzie wysokość wynosi od 110 do 112 m n.p.m. Teren łagodnie opada w kierunku południowym i południowo-zachodnim: od około 100–110 m n.p.m. w centralnej części obszaru do około 91 m n.p.m. przy jego południowo-zachodniej granicy. W centralnej części obszaru znajduje się zbiornik wodny, powstały w miejscu wyrobiska piasków i żwirów, którego dno znajduje się na wysokości 94 m n.p.m. Dodatkowo, w południowo-zachodniej części obszaru zlokalizowane jest zagłębienie bezodpływowe, którego dno położone jest na wysokości 90 m n.p.m. Są to najniższe położone tereny w granicach opracowania.

Niewielkie obniżenia i wyniesienia są charakterystyczne dla rzeźby morenowej, jednak deniwelacje są niewielkie, w związku z czym tereny nie wykazują znacznego nachylenia (poniżej 2,5%). Według danych Systemu Osłony Przeciwosuwiskowej Państwowego Instytutu Geologicznego na analizowanym obszarze nie występują ani osuwiska, ani tereny zagrożone ruchami masowymi. Warunki morfometryczne są korzystne pod względem rozwoju inwestycji. Ukształtowanie powierzchni nie nosi śladów znacznych przekształceń, poza pracami związanymi z posadowieniem zabudowy, prowadzeniem infrastruktury czy zabiegami agrotechnicznymi.

5.4. Budowa geologiczna

Ogólnych informacji na temat budowy geologicznej, rodzaju utworów powierzchniowych analizowanego obszaru dostarcza arkusz „Wąbrzeźno” Szczegółowej Mapy Geologicznej Polski (SGMP) w skali 1:50 000, wydanej przez Państwowy Instytut Geologiczny. Na przedmiotowych terenach utwory powierzchniowe reprezentowane są przez gliny zwałowe, lokalnie przykryte warstwą piasków wodnolodowcowych. Utwory te zalegają na mioceńskich piaskach i iłach z węglem brunatnym.

Budowa geologiczna decyduje o zróżnicowanych warunkach posadowienia budynków, rozwoju budownictwa oraz lokalizacji infrastruktury technicznej. Oceniając właściwości geotechniczne gruntów, można zauważyć, że w znacznej części obszaru charakteryzują się one korzystnymi właściwościami fizyko-mechanicznymi i nie stanowią ograniczeń w realizacji zabudowy.

W granicach opracowania, w całości zawiera się udokumentowane złożo piasków i żwirów „Sierakowo I” (nr złoża KN 11155), posiadające dokumentację geologiczną w kategorii C₁, zatwierdzoną decyzją Starosty powiatu golubsko-dobrzyńskiego nr OS.7520-4/2007. Złożo

charakteryzuje się korzystnymi parametrami geologicznymi i dobrą jakością surowca. Średnia grubość nadkładu wynosi 1,3 m, co ogranicza koszty usuwania warstw nadkładowych, natomiast średnia miąższość złoża wynosząca 6,8 m umożliwia efektywne wydobycie dużych ilości surowca. W granicach obszaru opracowania planu nie stwierdzono występowania obszarów i terenów górniczych.

5.5. Wody podziemne

Obszar objęty projektem planu znajduje się poza granicami wyznaczonych głównych zbiorników wód podziemnych. Zgodnie z podziałem Polski na 174 jednolite części wód podziemnych, północno-wschodnia część obszaru leży w obrębie JCWPd nr 39 (PLGW200039), natomiast pozostałe tereny należą do JCWPd nr 38 (PLGW200038).

Na większości obszaru opracowania wody podziemne zalegają na głębokości 2 m p.p.t. Generalnie spływ wód podziemnych z tej części gminy kieruje się w stronę południowo-zachodnią, w kierunku Bachy. Należy jednak brać pod uwagę elementy, pełniące lokalnie bazę drenażu, jak np. zbiornik wodny i zagłębienia bezodpływowe, zarówno w granicach obszaru jak i jego sąsiedztwie.

Na analizowanym obszarze nie występują ujęcia wód podziemnych. Nie znajduje się on również w granicach stref ochrony bezpośredniej ujęć z obszaru gminy.

Budowa geologiczna determinuje, poza występowaniem poziomów wodonośnych, również odporność układu hydrogeologicznego na przedostawanie się zanieczyszczeń z powierzchni terenu do wód podziemnych. Generalnie na obszarze opracowania wody podziemne są dobrze izolowane od zanieczyszczeń przez przypowierzchniową słabo przepuszczalną warstwę gliny.

5.6. Wody powierzchniowe

W granicach analizowanego obszaru znajdują się zagłębienie bezodpływowe okresowo wypełnione wodą, a także zbiornik powstały po wyrobisku piasków.

Większość obszaru znajduje się w granicach Jednolitej Części Wód Powierzchniowych Bacha od Zgniłki do ujęcia (PLRW20001128989). Jedynie północno-wschodnia część zawiera się w granicach JCWP Struga Młyńska (PLRW200009289749).

Zgodnie z danymi Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej przedmiotowe tereny znajdują się poza wyznaczonym obszarem zagrożenia powodziowego.

5.7. Walory przyrodnicze

W granicach obszaru występują zbiorowiska synantropijne związane z rolniczym użytkowaniem gruntów, z towarzyszącymi gatunkami segetalnymi. Na terenach nieużytkowanych oraz w pobliżu ciągów komunikacyjnych rozwija się również roślinność ruderalna, w tym takie gatunki jak babka zwyczajna, perz właściwy czy mniszek pospolity. W pobliżu zagłębienia bezodpływowego oraz zbiornika wodnego rozwinęły się roślinność łąkowa, hydrofilna, a także skupiska krzewów i zieleni wysokiej, które mają charakter półnaturalny. Roślinność wysoka występuje także wzdłuż ciągów komunikacyjnych. Ważnym elementem systemu przyrodniczego jest roślinność towarzysząca zabudowie, obejmująca rośliny zimozielone, trawniki oraz pojedyncze drzewa i krzewy owocowe.

Przedmiotowe tereny znajdują się w zasięgu oddziaływania czynników antropogenicznych, takich jak drogi, napowietrzne linie elektroenergetyczne oraz zabudowa, co ogranicza możliwości bytowania dzikich zwierząt. Dotychczasowy sposób zagospodarowania, obejmujący pola uprawne oraz niewielkie zadrzewienia w sąsiedztwie zbiornika i zagłębienia bezodpływowego, sprzyja obecności drobnej zwierzyny, takiej jak zające, myszy, krety, sarny, lisy oraz ornitofauny, która przystosowała się do życia w agrocenozach. Nie ma tu generalnie terenów, które mogłyby zasiedlać na stałe większa zwierzyna. Ponadto na terenach wiejskich można spotkać pospolitą awifaunę, w tym wróbla, jaskółkę oknówkę, srokę.

5.8. Obiekty kultury materialnej

Na analizowanym obszarze zlokalizowana jest kamienna kapliczka przydrożna z 1933 r. ujęta w Gminnej Ewidencji Zabytków. Stwierdzono występowanie strefy ochrony konserwatorskiej "OW".

6. ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENNE I OCHRONA ZASOBÓW PRZYRODY

6.1. Ochrona prawna zasobów przyrodniczych i walorów krajobrazowych przed antropopresją

Biorąc pod uwagę formy ochrony przyrody wskazane przez ustawę o ochronie przyrody (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 1478) w granicach obszaru projektu planu nie znajduje się żadna ze wskazanych form. W najbliższym otoczeniu obszaru objętego opracowaniem znajdują się:

- Obszar Chronionego Krajobrazu Torfowiskowo-Jeziorno-Leśny „Zgniłka-Wieczno-Wronie” – około 1,4 km na N;
- Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Drwęcy – około 5,0 km na SW;
- użytki ekologiczne – około 3,5 km na N;
- pomniki przyrody – około 3,4 km na SW.

Rysunek 6. Obszar objęty projektem planu (niebieski kolor) na tle form ochrony przyrody (źródło: geoportal.gov.pl, Geoserwis GDOŚ)

Analizowane tereny znajdują się poza korytarzami ekologicznymi wyznaczonymi przez Instytut Biologii Ssaków PAN. Przedmiotowe tereny w części zabudowanej, ze względu na antropopresję, nie stanowią obszaru szczególnie cennego pod względem bioróżnorodności. Niemniej jednak otwarte tereny rolne sprzyjają migracji drobnych ssaków, takich jak gryznie, lisy. Tereny te pełnią także rolę bazy pokarmowej dla niektórych gatunków, w tym ptaków przystosowanych do życia w agrocenozach takich jak wróble, sroki czy ptaki drapieżne okresowo korzystające z otwartych przestrzeni w poszukiwaniu zdobyczy.

6.2. Ocena zachowania walorów krajobrazowych terenu

Analizowany obszar obejmuje tereny rolne z zabudową zagrodową, a krajobraz urozmaicają zagłębienie bezodpływowe i zbiornik wodny z towarzyszącą roślinnością. Ocena walorów krajobrazowych terenu, wprawdzie subiektywnie, ale odnosi się do szeroko rozumianego pojęcia estetyki krajobrazu i zrównoważonego zagospodarowania terenów.

Analizowany obszar prezentuje typowo wiejski krajobraz. Dla pól uprawnych uzupełnienie planu strukturalnego stanowią zagłębienia bezodpływowe i oczka wodne z towarzyszącą roślinnością, zarówno te w granicach i jak sąsiedztwie obszaru. Zabudowa mieszkaniowa i zagrodowa jest rozmieszczona w sposób rozproszony. Stan techniczny budynków jest dobry, a powierzchniom zabudowanym towarzyszy roślinność przydomowa. Na przedmiotowym obszarze zlokalizowana jest kapliczka przydrożna, ujęta w gminnej ewidencji zabytków. Generalnie obszar prezentuje raczej korzystne walory krajobrazowe, a negatywnie na fizjonomię terenów wiejskich, typowo rolniczych wpływać mogą obecnie jedynie słupy i linie elektroenergetyczne.

6.3. Ocena zgodności dotychczasowego użytkowania i zagospodarowania obszaru z cechami i uwarunkowaniami przyrodniczymi

Obszar objęty opracowaniem zlokalizowany jest w rolniczo-osadniczej części gminy. Środowisko obszaru zostało poddane przekształceniom, a pierwotne uwarunkowania uległy zmianom w wyniku realizacji zabudowy, infrastruktury technicznej oraz zabiegów agrotechnicznych. Niemniej jednak zmiany te nie wpłynęły diametralnie na pogorszenie warunków środowiskowych panujących na tych terenach. Część obszaru funkcjonuje jako tereny zabudowane – występuje tam zabudowa zagrodowa i mieszkaniowa wraz z towarzyszącą zielenią. Cechy środowiska, a zwłaszcza uwarunkowania jakie w nim występują, predysponują te tereny do utrzymania dotychczasowego sposobu zagospodarowania. Pozostały obszar stanowią tereny otwarte - pola uprawne oraz nieużytki zajęte przez zagłębienie bezodpływowe oraz zbiornik wodny, z towarzyszącą roślinnością krzewiastą i wysoką. W granicach opracowania w całości zawiera się udokumentowane złoż piasków i żwirów "Sierakowo I". Złożę charakteryzuje się korzystnymi parametrami geologicznymi i dobrą jakością surowca. Grunty orne charakteryzują się korzystnymi warunkami dla rozwoju rolnictwa (dominuje klasa RIV, lokalnie występuje klasa RIII i RV), a ich obecne użytkowanie jest zgodne z uwarunkowaniami środowiskowymi obszaru. Generalnie można uznać, że obecne zagospodarowanie terenu jest odpowiednie z punktu widzenia zrównoważonego rozwoju.

6.4. Przydatność terenu do rozwoju funkcji użytkowych

W chwili obecnej na obszarze projektu planu generalnie nie występują przeciwwskazania ekologiczne i fizjograficzne do wprowadzenia nowej zabudowy, obiektów budowlanych, infrastrukturalnych. Warunki geologiczne, wodne oraz morfometryczne na znacznej części obszaru są korzystne do posadawiania budynków, nie utrudniają fundamentowania oraz nie powodują konieczności kosztownych prac związanych z wymianą gruntu. Przy realizacji nowych inwestycji należy uwzględnić przebiegające przez analizowany obszar napowietrzne linie elektroenergetyczne średniego napięcia oraz ograniczenia w zakresie zagospodarowania terenu w obrębie wyznaczonych stref uciążliwości. W granicach obszaru nie stwierdzono obecności chronionych gatunków fauny i flory, co umożliwi realizację przedsięwzięć budowlanych. W kontekście ochrony terenów rolniczych kluczowe jest dążenie do zrównoważonego rozwoju, który będzie uwzględniał zarówno potrzeby lokalnej społeczności, jak i zasoby przyrodnicze oraz użytkowe. Zaleca się utrzymanie w rolniczym użytkowaniu gruntów ornych wysokich klas bonitacyjnych (klasa III), ze względu na ich wartość użytkową. Nie ma przeciwwskazań do wprowadzenia nowych funkcji na pozostałych terenach. W granicach obszaru znajduje się złoż piasków i żwirów "Sierakowo I", posiadające dokumentację geologiczną w kategorii C₁, zatwierdzoną decyzją Starosty powiatu golubsko-dobrzyńskiego nr OS.7520-4/2007, co umożliwi w przyszłości prowadzenie działalności wydobywczej (metoda odkrywkowa). Przy założeniu, że inwestor będzie stosował się do wymogów prawnych i przestrzennych wynikających z przepisów odrębnych związanych z działalnością

górnictwem, oddziaływanie kopalni na środowisko i ludzi zostanie ograniczone do minimum. Zaniechanie eksploatacji będzie nieekonomiczne, biorąc pod uwagę, że tego typu inwestycje są korzystne dla rozwoju gospodarczego gminy. Generalnie można przyjąć, iż na analizowanym obszarze występuje przydatność przyrodniczych elementów fizjograficznych dla potrzeb budownictwa i lokalizacji infrastruktury technicznej, przy jednoczesnej konieczności ochrony wrażliwego środowiska wodno-gruntowego przed zanieczyszczeniem.

7. CHARAKTERYSTYKA PROBLEMÓW OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNYCH Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PLANU, W TYM SZCZEGÓLNIE DOTYCZĄCYCH OBSZARÓW CHRONIONYCH

Obniżenie jakości poszczególnych komponentów środowiska niemal zawsze oznacza pojawienie się konkretnego, sparametryzowanego i możliwego do rozwiązania problemu środowiskowego. Poniżej przedstawiono dominujące i potencjalne zagrożenia stanu środowiska w odniesieniu do wymienionych powyżej źródeł zagrożeń. Podjęto próbę oceny tendencji, intensywności oraz dynamiki zmian procesów w środowisku obszaru opracowania.

7.1. Degradacja powietrza atmosferycznego

Na jakość powietrza analizowanego obszaru największy wpływ ma emisja liniowa. Przez obszar przebiega droga wojewódzka nr 554, która stanowi jedną z głównych osi komunikacyjnych regionu. Jest to trasa o wysokim natężeniu ruchu pojazdów, w tym ciężarowych, które mają największy udział w emisji gazów wydechowych i spalin. Pozostałe drogi w rejonie opracowania to głównie drogi gminne, a także drogi dojazdowe o niskim natężeniu ruchu. Nie można jednak pomijać ich roli w kształtowaniu warunków aerosanitarnych.

W odniesieniu do emisji niskiej, można stwierdzić, że istniejąca zabudowa w obrębie analizowanego obszaru nie jest na tyle zwarta, aby znacząco wpływać na jakość powietrza w tym rejonie. Warto również zaznaczyć, że w bezpośrednim sąsiedztwie obszaru dominują tereny użytkowane rolniczo, gdzie generowanie zanieczyszczeń jest minimalne, a istotne źródła emisji praktycznie nie występują. Ogólnie rzecz biorąc, warunki aerosanitarnie na tym obszarze można uznać za korzystne.

7.2. Degradacja gleb i degradacja powierzchni ziemi

Rzeźba terenu, budowa geologiczna oraz poziom zalegania wód gruntowych, uwarunkowały występowanie na danym obszarze określonych typów gleb. Na analizowanym obszarze występują gleby o genezie polodowcowej. Analizowany obszar budują głównie gliny zwałowe, na których wykształciły się pierwotnie gleby płowe. Lokalnie na piaskach sandrowych mogą występować gleby rdzawe, a w pobliżu wód powierzchniowych osady biogeniczne.

Pojęcie degradacji gleby obejmuje wszystkie negatywne zmiany w środowisku glebowym, skutkujące zmniejszeniem jego aktywności chemicznej, biologicznej i fizycznej, a co za tym idzie żyzności i produktywności. Degradacja może być skutkiem zarówno działalności antropogenicznej, jak i zjawisk naturalnych. Największe przekształcenia naturalnych właściwości gleb występują w obrębie terenów zabudowanych. Na pozostałych terenach, poza przeprowadzonymi zabiegami agrotechnicznymi, gleby nie uległy znacznym przekształceniom.

Rzeźba obszaru została przekształcona głównie w obrębie terenów zabudowanych, a na pozostałym obszarze nie wykazuje znacznych zmian w stosunku do naturalnie wykształconej powierzchni ziemi. Na obszarze opracowania nie dochodzi do erozji gleb, a ukształtowanie terenu oraz warunki geologiczne wykluczają ryzyko występowania osuwisk czy ruchów masowych.

7.3. Degradacja wód powierzchniowych i podziemnych

Stan jakości wód powierzchniowych i podziemnych zależy zarówno od czynników naturalnych, takich jak budowa geologiczna, warunki hydrogeologiczne czy rzeźba terenu, jak i od działalności człowieka. Do najważniejszych czynników antropogenicznych należą spływ zanieczyszczeń

z obszarów rolniczych oraz zrzuty ścieków komunalnych, które powodują eutrofizację wód.

Obecnie na analizowanym obszarze generalnie nie występują istotne źródła zanieczyszczeń wód powierzchniowych i podziemnych, poza zanieczyszczeniami wynikającymi z rolniczego użytkowania i opadu pyłu wzdłuż drogi wojewódzkiej. Warto zaznaczyć, że obszar objęty opracowaniem cechuje się niskim ryzykiem degradacji wód podziemnych z uwagi na izolację poziomu wodonośnego przez nadkład słabo przepuszczalnych glin.

W celu przeanalizowania jakości wód powierzchniowych w rejonie opracowania posłkowano się wynikami oceny jakości wód dla jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP). Zgodnie z danymi Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej stan JCWP określono jako zły. Celem środowiskowym dla JCWP jest osiągnięcie umiarkowanego/dobrego stanu ekologicznego oraz umiarkowanego/dobrego stanu chemicznego. Dla JCWP Bacha od Zgniłki do ujścia stwierdzono zagrożenie nieosiągnięcia celów Ramowej Dyrektywy Wodnej. Termin osiągnięcia dobrego stanu dla JCWP ustanowiono na 2027 r. (lub rok 2039 - dla substancji priorytetowych wprowadzonych dyrektywą 2013/39/UE).

W celu przeanalizowania jakości wód podziemnych posłkowano się wynikami oceny jakości wód dla jednolitych części wód podziemnych (JCWPd). Zgodnie z danymi Państwowej Służby Hydrogeologicznej stan ogólny, a także chemiczny i ilościowy JCWPd zawierających się w granicach obszaru oceniono jako dobry. JCWPd nr 38 nie jest zagrożona ryzykiem nieosiągnięcia celów środowiskowych, z kolei JCWPd nr 39 zagrożona jest chemicznie. Jako cel środowiskowy wskazano utrzymanie dobrego stanu chemicznego i ilościowego.

7.4. Hałas

Na analizowanym obszarze uciążliwości akustyczne wynikają głównie z ruchu komunikacyjnego, związanego z położeniem w zasięgu oddziaływania drogi wojewódzkiej nr 554 oraz 649. Są to trasy o wysokim natężeniu ruchu pojazdów, w tym ciężarowych, które przyczyniają się do podwyższenia poziomu hałasu. Występująca wzdłuż drogi zieleń wysoka, ze względu na jej niewielkie zagęszczenie nie pozwala na pełnienie funkcji izolacyjnej w zakresie ochrony przed hałasem. Ze względu na brak pomiarów akustycznych nie można jednoznacznie stwierdzić, czy występują tam przekroczenia wartości progowych poziomu hałasu komunikacyjnego, chociaż jest to mało prawdopodobne. W przypadku pozostałych dróg w granicach i sąsiedztwie analizowanych działek, ze względu na niskie/średnie natężenie ruchu pojazdów, nie przewiduje się znaczącego oddziaływania na klimat akustyczny. W związku z powyższym, można stwierdzić, że klimat akustyczny analizowanego obszaru jest korzystny.

7.5. Oddziaływanie w zakresie pola elektromagnetycznego

Podstawowymi aktami prawnymi regulującymi zagadnienia związane z niejonizującym promieniowaniem elektromagnetycznym (w zakresie częstotliwości od 0 do 300 GHz) jest obecnie ustawa Prawo ochrony środowiska (tj. Dz. U. z 2024 r. poz. 54 ze zm.) oraz rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz. U. z 2019 r. poz. 2448). Na analizowanym obszarze występują napowietrzne linie elektroenergetyczne średniego napięcia, które są źródłem pola elektromagnetycznego. Zgodnie z przepisami dla linii elektroenergetycznych wyznaczane są strefy uciążliwości, w których obowiązują ograniczenia w zakresie użytkowania terenu. W związku z powyższym, istniejące linie nie powinny wywierać silnego wpływu na otoczenie.

7.6. Zagrożenie ryzykiem poważnej awarii przemysłowej

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Rozwoju z dnia 29 stycznia 2016 r. w sprawie rodzajów i ilości znajdujących się w zakładzie substancji niebezpiecznych, decydujących o zaliczeniu zakładu do zakładu o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (Dz. U. z 2016 r. poz. 138) na analizowanym obszarze ani w jego pobliżu nie zlokalizowano zakładów o zwiększonym ryzyku i dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej.

8. CHARAKTERYSTYKA POTENCJALNYCH ZMIAN ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI USTALEŃ OCENIANEGO DOKUMENTU

Na analizowanym obszarze obowiązują obecnie ustalenia uchwały nr X/97/12 Rady Miejskiej w Kowalewie Pomorskim z dnia 30 marca 2012 r., które przeznaczają obszar pod tereny rolnicze, tereny zabudowy zagrodowej, teren lasu, teren elektrowni wiatrowej (projektowanej), tereny dróg wewnętrznych oraz teren publicznej drogi gminnej. Obecny stan prawny, wprowadzony przez ustawodawcę, uniemożliwia realizację elektrowni wiatrowej na analizowanym obszarze, co uzasadnia decyzję o uwolnieniu terenów przeznaczonych pod tę funkcję. Odstąpienie od realizacji projektu planu spowoduje utrzymanie obecnej struktury użytkowania gruntów oraz zachowanie jakości środowiska na dotychczasowym poziomie.

W kontekście rolniczego użytkowania można rozpatrywać dwa warianty dalszych zmian w środowisku. W przypadku kontynuacji rolniczego użytkowania ziemi na terenach objętych opracowaniem, w wyniku zabiegów agrotechnicznych i nawożenia, będzie nadal dochodzić do fizycznego i chemicznego przekształcania gleb. W przypadku stopniowego zmniejszania powierzchni pól uprawnych należy spodziewać się, że na odłogowanych terenach zachodzić będzie sukcesja roślinna w wyniku której pojawią się trawy, zakrzewienia, zadrzewienia, a w efekcie wzrośnie bioróżnorodność obszaru.

Prognozowane dalsze zmiany w środowisku mogą wynikać z lokalizacji nowej zabudowy oraz infrastruktury technicznej, co będzie skutkowało przede wszystkim oddziaływaniami na powierzchnię ziemi i warunki gruntowo-wodne. Warto zaznaczyć, że w planie zostanie zawarty szereg zapisów w zakresie zasad ochrony środowiska i jego zasobów, co w możliwie maksymalnym stopniu ograniczy negatywne oddziaływanie na poszczególne elementy środowiska, wynikające z realizacji poszczególnych zamierzeń inwestycyjnych. Realizacja planu pozwoli na zrównoważony rozwój obszaru.

9. PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA BEZPOŚREDNIE, POŚREDNIE, WTÓRNE, SKUMULOWANE, KRÓTKOTERMINOWE, ŚREDNIOTERMINOWE I DŁUGOTERMINOWE, STAŁE I CHWILOWE ORAZ POZYTYWNE I NEGATYWNE, NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURY2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU, A TAKŻE NA ŚRODOWISKO

Jak już wspomniano wcześniej, celem sporządzenia przedmiotowego planu jest zmiana przeznaczenia obowiązującego terenu 1EW (teren projektowanej elektrowni wiatrowej) na użytkowanie rolnicze. Zadaniem wprowadzanych zmian jest poprawa warunków funkcjonowania terenu, wyeliminowanie konfliktów przestrzennych i funkcjonalnych oraz stworzenie podstawy do poprawy ich funkcji. Zidentyfikowane źródła oddziaływań na środowisko w kontekście projektu planu koncentrują się głównie na potencjalnym powstaniu nowej zabudowy i związanej z nią niezbędnej infrastruktury technicznej.

Wprowadzanie gazów lub pyłów do atmosfery

Realizacja ustaleń planu nie spowoduje pojawienia się nowych, znaczących źródeł emisji gazów i pyłów do atmosfery. W porównaniu do obowiązującego planu, powierzchnia terenów przeznaczonych pod zabudowę zostanie nieznacznie powiększona. Nowa zabudowa nie wpłynie na wzrost emisji zanieczyszczeń związanych ze spalaniem paliw w instalacjach grzewczych, ponieważ w projekcie planu ustalono sposób ogrzewania z wykorzystaniem indywidualnych urządzeń zasilanych gazem, energią elektryczną lub innych paliw i technologii, w tym technologii pochodzących ze źródeł energii odnawialnej, z wyłączeniem lokalizacji elektrowni wiatrowych. Plan zapewnia tym samym utrzymanie normatywnych wartości emisji gazów i pyłów wprowadzanych do atmosfery.

Ruch pojazdów na ciągach komunikacyjnych może również wpływać na emisję zanieczyszczeń powietrza, jednak nie przewiduje się znaczącego wzrostu natężenia ruchu, który mógłby prowadzić do wzrostu emisji komunikacyjnej. Ponieważ projekt planu zachowuje dotychczasowy układ komunikacyjny, dodatkowo rezygnuje się z drogi wewnętrznej wyznaczonej w obowiązującym planie (1KDW), nie przewiduje się takiego oddziaływania, które mogłoby spowodować niedotrzymanie standardów środowiskowych w zakresie oddziaływań na powietrze atmosferyczne. Nadal kluczowe znaczenie dla jakości powietrza będzie miała droga wojewódzka.

W przypadku rozpoczęcia eksploatacji złoża „Sierakowo I” może wystąpić emisja pyłów i spalin pochodzących z maszyn oraz transportu. Jednak ze względu na niską zawartość pyłów mineralnych (średnio 5,4%) pylenie nie powinno być uciążliwe. Ze względu na charakter kopaliny nie przewiduje się wystąpienia ponadnormatywnych stężeń zanieczyszczeń pyłowych.

W związku z tym, nie prognozuje się negatywnego wpływu na warunki aerosanitarne obszaru.

Analiza zmian klimatycznych oraz negatywnych skutków z nich wynikających, dla terenu opracowania

Zmiany klimatyczne są często wynikiem zmniejszenia powierzchni terenów zielonych, zwiększenia powierzchni zabudowanych oraz powstawania nowych punktowych źródeł emisji zanieczyszczeń powietrza.

Realizacja ustaleń planu nie spowoduje zasadniczych zmian w dotychczasowym zagospodarowaniu i użytkowaniu terenów. Grunty rolne pozostaną w użytkowaniu rolniczym (tereny RN), a powierzchnia terenów zabudowanych wzrośnie jedynie nieznacznie. Zachowanie znacznej części obszaru w postaci niezabudowanej będzie sprzyjać wymianie powietrza. Ponadto w planie zadbano o utrzymanie udziału powierzchni biologicznie czynnej na poszczególnych terenach oraz wyznaczono teren lasu, co wpłynie łagodząco na potencjalne zmiany klimatu lokalnego wynikające ze zwiększenia powierzchni zabudowanych i utwardzonych. Zastosowanie rozwiązań dotyczących systemów grzewczych ograniczy emisję pyłów i gazów cieplarnianych. Dodatkowo sprzyjające dla warunków mikroklimatycznych będą również ustalenia ograniczające możliwość realizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oraz potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko (z wyłączeniem inwestycji celu publicznego oraz ujęć służących nawodnieniom rolniczym). Potencjalna eksploatacja złoża nie powinna znacząco wpłynąć na lokalny klimat. Co więcej, planowany kierunek rekultywacji – rekreacyjno-wodny (zgodnie z kartą informacyjną złoża) – będzie miał pozytywny wpływ na mikroklimat obszaru, poprawiając warunki wilgotnościowe w otoczeniu przyszłego akwenu. Projekt planu nie wprowadza przeznaczenia, z którym związane jest zagospodarowanie mogące w sposób znaczący wpłynąć na lokalne warunki klimatyczne, tym bardziej na klimat w skali globalnej.

Wytwarzanie odpadów

Na analizowanym obszarze generowane odpady będą miały głównie charakter odpadów komunalnych i rolniczych. Projekt planu wprowadza wymóg gromadzenia odpadów komunalnych w zamykanych, przenośnych pojemnikach do czasowego gromadzenia tych odpadów, w ilości dostosowanej do potrzeb, zlokalizowanych z zachowaniem estetyki i izolacji, z zapewnieniem odpowiedniego dostępu dla ich wywozu. Gospodarowanie odpadami innymi niż komunalne ma odbywać się zgodnie z przepisami odrębnymi. W związku z tym nie przewiduje się negatywnego oddziaływania w zakresie wytwarzania odpadów.

Uwarunkowania związane z ochroną środowiska wynikające z realizacji infrastruktury ściekowej w kontekście wymogów określonych w art. 83 ust. 3 i 4 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1087 ze zm.)

W kontekście wymagań art. 83 ust. 3 i 4 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1087 ze zm.) tereny gminy Kowalewo Pomorskie zostały objęte działaniami w zakresie uporządkowania sposobu gospodarowania ściekami komunalnymi w ramach Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych. W związku z tym podjęto uchwałę w sprawie aglomeracji Kowalewo Pomorskie, w ramach której tereny gminy podłączane są do systemu

zbiorczego odprowadzania ścieków z oczyszczalnią ścieków w Kowalewie Pomorskim (Uchwała nr LVII/448/23 Rady Miejskiej w Kowalewie Pomorskim z dnia 30 marca 2023 r. zmieniająca uchwałę w sprawie wyznaczenia obszaru i granic aglomeracji Kowalewo Pomorskie). Analizowany obszar położony jest poza granicami wyznaczonej aglomeracji.

W związku z możliwością powstania nowej zabudowy nastąpi zwiększenie ilości ścieków sanitarnych, które planuje się docelowo odprowadzać do sieci kanalizacyjnej. Do czasu realizacji kanalizacji dopuszczono tymczasowe rozwiązania, takie jak gromadzenie ścieków w szczelnych zbiornikach bezodpływowych lub indywidualne oczyszczalnie ścieków. Przy założeniu, że wszystkie ścieki w całości będą odprowadzane kanalizacją nie będą stanowić zagrożenia dla środowiska gruntowo-wodnego. Biorąc pod uwagę budowę geologiczną, rozwiązania tymczasowe, przy założeniu ich prawidłowej eksploatacji, również nie będą stanowiły znaczącego obciążenia. W tym zakresie nie przewiduje się negatywnego oddziaływania na środowisko.

Emisja hałasu

Obszar objęty opracowaniem pozostaje głównie pod wpływem hałasu komunikacyjnego generowanego przez ruch drogowy, w szczególności pojazdy osobowe i ciężarowe poruszające się wzdłuż dróg wojewódzkich nr 554 i 649. Pozostałe drogi w obszarze, takie jak drogi dojazdowe, powiatowe i gminne, charakteryzują się znacznie mniejszym natężeniem ruchu i nie mają istotnego wpływu na klimat akustyczny.

W ramach projektu planu zmieniono obowiązujące przeznaczenie terenu 1EW (projektowanej elektrowni wiatrowej) na teren rolniczy (3RN), co wyeliminowało potencjalne źródło hałasu. Potencjalna eksploatacja złoża „Sierakowo I” może przyczynić się do zwiększenia hałasu, głównie od pracujących maszyn i pojazdów obsługujących teren. Należy jednak zaznaczyć, że inwestor zobowiązany jest do stosowania takich rozwiązań technologicznych i organizacyjnych, które zagwarantują dotrzymanie dopuszczalnych norm hałasu na terenach chronionych akustycznie. Zgodnie z zapisami planu dla poszczególnych terenów obowiązywać będą dopuszczalne poziomy hałasu ustalone w przepisach odrębnych. Projekt zapewnia odpowiednią ochronę akustyczną dla zabudowy mieszkaniowej, zarówno w obrębie, jak i w sąsiedztwie obszaru.

Emisja pól elektromagnetycznych

Projekt planu dopuszcza lokalizację infrastruktury technicznej, w tym obiektów emitujących promieniowanie elektromagnetyczne. W zakresie zaopatrzenia w energię elektryczną ustalono zasilanie z istniejących i projektowanych linii kablowych. Dopuszczono budowę stacji transformatorowych oraz pozyskanie energii ze źródeł energii odnawialnej, z wyłączeniem lokalizacji elektrowni wiatrowych. Wyznaczono pasy technologiczne dla napowietrznej linii średniego napięcia 15 kV, w obrębie których obowiązują ograniczenia i zakazy wynikające z przepisów odrębnych (strefa o szerokości po 7,0 m w każdą stronę od osi linii). W kontekście przewidzianych rozwiązań w zakresie infrastruktury technicznej, a także obowiązujących przepisów prawa i wymogu separacji obszarów o ponadnormatywnym oddziaływaniu promieniowania elektromagnetycznego, nie przewiduje się negatywnego oddziaływania na środowisko i zdrowie ludzi w tym zakresie.

Ryzyko wystąpienia poważnych awarii

W projekcie planu wprowadzono zakaz lokalizacji zakładów o zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnych awarii przemysłowych. Potencjalne zagrożenie może wynikać jedynie z transportu materiałów niebezpiecznych, takich jak paliwa płynne czy skroplone gazy. Jest to zagrożenie powszechne, jednak nie wymaga odrębnych zapisów w planie.

Niekorzystne przekształcenie naturalnego ukształtowania terenu

Zmiany w zagospodarowaniu terenu, związane z nową zabudową i infrastrukturą techniczną, będą miały minimalny wpływ na powierzchnię ziemi oraz warunki gruntowe, zarówno w skali lokalnej, jak i całego obszaru. Na etapie realizacji nowych inwestycji mogą powstać chwilowe zmiany w przepowierzchniowej warstwie gruntu, jednak presje ustaną wraz z zakończeniem robót

budowlanych. Warunki geologiczne i morfometryczne obszaru, nie predysponują go do uruchomienia ruchów masowych. Opisany teren nie posiada walorów w postaci ukształtowania terenu wymagającego zabiegów ochronnych. Potencjalna eksploatacja złoża „Sierakowo I” może prowadzić do zmian w rzeźbie terenu, jednak po zakończeniu wydobywania przeprowadzona zostanie rekultywacja, której celem będzie złagodzenie tych przekształceń. Nie przewiduje się zmian, które mogłyby negatywnie wpłynąć na rzeźbę terenu.

Wykorzystywanie zasobów środowiska

Na istniejące zasoby środowiska składa się roślinność pól uprawnych wraz z towarzyszącymi gatunkami segetalnymi, a także roślinność przydomowa. Urozmaicenie stanowi zieleni wysoka, występująca w formie zieleni przydrożnej oraz skupisk roślinności w pobliżu zagłębienia bezodpływowego i zbiornika wodnego. Na obszarze opracowania nie występują obiekty ani obszary podlegające ochronie. Tereny te są wykorzystywane przez faunę głównie jako trasy przelotu i korytarze migracyjne, a nie miejsca stałego bytowania. Na otwartych terenach rolnych możliwa jest jednak obecność mniejszych ssaków oraz ptaków.

Potencjalne zmiany w środowisku biotycznym mogą wystąpić na terenach przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową (MN) i zagrodową (RZM). Jednak negatywne oddziaływania zostaną ograniczone dzięki wprowadzeniu wymogu zachowania powierzchni biologicznie czynnej na poziomie 40-50%. Większość gruntów rolnych, w tym tych o najwyższych klasach, pozostanie w dotychczasowym użytkowaniu rolniczym, co sprzyja zachowaniu korytarzy migracji. Dodatkowo wyznaczenie terenu lasu pozwoli na ochronę istniejącej tam roślinności, w tym śródpolnych zadrzewień i zakrzewień. Realizacja ustaleń planu w przypadku większości terenów będzie sprzyjać utrzymaniu różnorodności biologicznej na dotychczasowym poziomie, bądź jej zwiększeniu oraz jednocześnie ochronie flory i fauny analizowanego obszaru. Potencjalna eksploatacja złoża „Sierakowo I” może spowodować lokalne zmiany w sposobie użytkowania gruntów w wyniku przekształceń terenu i usunięcia istniejącej pokrywy roślinnej. Warto jednak zaznaczyć, że na obszarze planu występują pospolite zbiorowiska roślinne, nie stwierdzono tam występowania chronionych gatunków roślin, grzybów ani cennych i unikatowych siedlisk. Po zakończeniu wydobywania rekultywacja przyczyni się do odtworzenia siedlisk i poprawy warunków dla rozwoju flory. W wyniku realizacji ustaleń projektu planu nie dojdzie do zakłócenia tras migracji zwierząt, ponieważ planowane zagospodarowanie obszaru uwzględnia ich naturalne środowisko życia oraz istniejące miejsca bytowania, przemieszczania się. Szczególnie istotna w tym kontekście jest rezygnacja z budowy elektrowni wiatrowej. Tego typu instalacje mogą powodować znaczące zmiany w użytkowaniu przestrzeni przez ptaki, ograniczając ich naturalne siedliska i zakłócając korytarze migracyjne. Wycofanie tego projektu eliminuje te zagrożenia. Wobec powyższego nie przewiduje się aby realizacja założeń planu wpłynęła negatywnie na środowisko projektu planu oraz terenów sąsiednich.

Wody powierzchniowe i podziemne

W projekcie planu ustalono, że odprowadzanie wód opadowych i roztopowych ma odbywać się z zachowaniem przepisów odrębnych. Dopuszczono również możliwość budowy kanalizacji deszczowej. Przy założeniu, że wody opadowe przed wprowadzeniem do gruntu zostaną odpowiednio podczyszczone, nie przewiduje się ich negatywnego oddziaływania na środowisko wodno-gruntowe. Dodatkowo podłoże geologiczne posiada dobre warunki do ochrony wód podziemnych przed infiltracją zanieczyszczeń z powierzchni terenu. Zastosowanie nowoczesnych rozwiązań w zakresie gospodarki wodno-ściekowej, opartych na sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, zminimalizuje ryzyko zanieczyszczenia zasobów wodnych. W związku z tym, nie przewiduje się negatywnego wpływu realizacji ustaleń planu na wody powierzchniowe ani podziemne, a także na realizację celów środowiskowych, określonych w Ramowej Dyrektywie Wodnej dla JCWP z obszaru planu.

Krajobraz

Analizowany obszar charakteryzuje się typowym wiejskim krajobrazem, w którym dominują pola uprawne z towarzyszącą zabudową. Krajobraz urozmaicają zieleń wysoka, a także wody powierzchniowe.

Projekt planu generalnie nie zakłada istotnych zmian w dotychczasowym zagospodarowaniu i użytkowaniu terenów. Projekt w dużej mierze utrzymuje obecny, otwarty krajobraz, wyznaczając obszary rolnicze z zakazem zabudowy oraz teren leśny, co zapobiega niekontrolowanemu rozwojowi zabudowy. W porównaniu do obowiązującego planu, projekt rezygnuje z lokalizacji elektrowni wiatrowej, eliminując potencjalne zagrożenia dla walorów krajobrazowych obszaru. Zmiany w krajobrazie będą ograniczone do ewentualnej realizacji zabudowy oraz infrastruktury na terenach MN i RZM. Niemniej jednak, nowe inwestycje będą miały ograniczoną powierzchnię, dzięki czemu nie wpłyną negatywnie na krajobraz całego obszaru. Wprowadzenie szczegółowych zapisów dotyczących parametrów i wskaźników kształtowania zabudowy, takich jak nieprzekraczalne linie zabudowy, maksymalna wysokość budynków, minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej, pozwolą na wkomponowanie nowej zabudowy w krajobraz wiejski. Potencjalne zmiany w lokalnym krajobrazie mogą wynikać z eksploatacji złoża "Sierakowo I", jednak po przeprowadzeniu rekultywacji częściowo zostaną zrekomensowane niekorzystne zmiany powodowane działalnością wydobywczą, a w efekcie powstaną nowe i atrakcyjne zagospodarowania terenu. Podsumowując, projekt planu nie powinien wpłynąć negatywnie na estetykę obszaru, a wprowadzone rozwiązania pozwolą zachować i chronić jego wartości krajobrazowe.

Oddziaływanie na dziedzictwo kulturowe i dobra materialne

Na obszarze zidentyfikowano elementy dziedzictwa kulturowego – kapliczka przydrożna, strefa ochrony konserwatorskie OW. Ich lokalizację zaznaczono na rysunku planu, a w ustaleniach projektu zawarto zapisy dotyczące zasad ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków, w tym krajobrazów kulturowych oraz dóbr kultury współczesnej. W związku z tym nie przewiduje się wystąpienia negatywnego oddziaływania na elementy dziedzictwa kulturowego.

W związku z ustaleniami planu dotyczącymi terenów RN (rolnicze użytkowanie z zakazem zabudowy) oraz L (użytkowanie leśne), na tych obszarach nie przewiduje się wzrostu liczby dóbr materialnych. Niewielki wzrost dóbr materialnych może nastąpić w wyniku realizacji dopuszczonych w projekcie planu inwestycji na terenach MN i RZM, obejmujących lokalizację zabudowy oraz rozwój infrastruktury technicznej. Nie przewiduje się zatem negatywnego wpływu na dobra materialne.

Ochrona zdrowia i życia ludzi w kontekście istniejących oraz planowanych do realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, w tym analiza możliwych konfliktów społecznych

W odniesieniu do zdrowia i życia ludzi należy podkreślić, że:

- plan wprowadza zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, zgodnie z przepisami odrębnymi, z wyłączeniem inwestycji celu publicznego;
- plan wprowadza zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, zgodnie z przepisami odrębnymi, z wyłączeniem inwestycji celu publicznego, ujęć służących nawodnieniom rolniczym;
- plan wprowadza zakaz lokalizacji zakładów o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej;
- dopuszczalne poziomy natężenia pola elektrycznego, pola magnetycznego oraz wartość progową poziomu hałasu regulują przepisy odrębne, w związku z czym nie powinno dojść do przekroczenia wyznaczonych standardów, a w razie ich wystąpienia należy stosować odpowiednie regulacje prawne;
- dla istniejącej napowietrznej linii elektroenergetycznej średniego napięcia wyznaczono pas technologiczny (po 7,0 m po obu stronach osi linii), w którym wprowadzono obostrzenia w zakresie zagospodarowania terenu, dzięki czemu ograniczony zostanie negatywny wpływ

pola elektromagnetycznego na ludzi;

- ustalone przeznaczenie terenów nie powinno skutkować zagrożeniem konfliktami społecznymi (które często wybuchają w obawie o zdrowie ludności), ponieważ projekt planu nie przewiduje zagospodarowania terenu, które stwarzałoby znaczne uciążliwości dla ludności zamieszkującej obszar. Jego założenia mają charakter ochronny, zachowując w dużej mierze dotychczasowe użytkowanie gruntów. Jedną z kluczowych zmian w nowym planie jest rezygnacja z budowy elektrowni wiatrowych, co eliminuje potencjalne zagrożenia związane z hałasem oraz innymi uciążliwościami, które mogłyby negatywnie wpłynąć na zdrowie mieszkańców i jakość życia w tym obszarze. Przyjęte rozwiązania planistyczne uwzględniają ochronę środowiska oraz zdrowia ludności, co dodatkowo minimalizuje ryzyko konfliktów społecznych. W efekcie, ryzyko wystąpienia napięć związanych z realizacją założeń planu jest bardzo niskie.

10. OPIS STANU ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYMI ZNACZĄCYMI SKUTKAMI DLA ŚRODOWISKA I OBSZARÓW NATURA 2000

Przewidywane znaczące oddziaływanie na środowisko wiąże się bezpośrednio z ustaleniem lub dopuszczeniem w planie przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko oraz przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko.

Projekt wprowadza na obszarze zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, z wyłączeniem inwestycji celu publicznego, a także zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, z wyłączeniem inwestycji celu publicznego, ujęć służących nawodnieniom rolniczym. W przypadku klasyfikacji inwestycji jako mogącej potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, należy stosować przepisy odrębne. W związku z tym, jeśli zostanie zaplanowana tego typu inwestycja, przeprowadzona zostanie dla niej procedura oceny oddziaływania na środowisko, której zadaniem będzie znacznie dokładniejsza analiza konkretnego przedsięwzięcia i ustalone zostaną warunki jego realizacji, zgodnie z założeniami pozwalającymi na jak najmniejsze obciążenie środowiska. Na analizowanym obszarze ryzyko zaistnienia znaczących oddziaływań wiązać może się z realizacją nowej zabudowy oraz infrastruktury technicznej, co do których nie przewiduje się, aby mogły to być inwestycje wpływające znacząco negatywnie na środowisko analizowanego obszaru. Nie przewiduje się zatem, aby w wyniku realizacji projektu planu mogły powstać inwestycje wpływające znacząco negatywnie na środowisko analizowanego obszaru, jak i całej wsi.

11. PROPOZYCJE ROZWIĄZAŃ MAJĄCYCH NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, A SZCZEGÓLNIENIE NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY ORAZ INTEGRALNOŚĆ I SPÓJNOŚĆ OBSZARÓW NATURA 2000

Ustalenia planu obejmują szeroki wachlarz narzędzi, mających na celu zapobieganie, ograniczenie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań w wyniku realizacji ustaleń opisywanego dokumentu, mając na celu ochronę wartości ekologicznych. Większość obiektów negatywnie oddziałujących na środowisko istnieje (i są zachowywane lub rozbudowywane) i można jedynie wprowadzić ustalenia mające na celu ograniczenie dalszego negatywnego oddziaływania.

Skuteczność zapisów w ograniczaniu presji na środowisko będzie można określić dopiero po analizie przyszłych danych monitoringowych, które określą przemiany jakie zajdą w środowisku obszaru po realizacji planu. Niestety proces ten może być długotrwały, a ocena skutków realizacji projektowanego dokumentu obarczona niedoskonałościami, wynikającymi np.: z niepełnego zakresu realizacji lub zmian, jakie zostaną wprowadzone przez dokumenty wyższej rangi.

Biorąc pod uwagę rodzaj funkcji wprowadzonych przez plan jak również skalę ich oddziaływania oraz charakter otoczenia planu nie zachodzi potrzeba wprowadzania, innych niż zastosowane w planie, rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, a szczególnie na cele i przedmiot ochrony oraz integralność i spójność obszarów Natura 2000.

12. INFORMACJE O STOSOWANYCH METODACH SPORZĄDZANIA PROGNOZY

Określanie przyszłych oddziaływań na środowisko na poziomie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego posiada liczne metodyki, które dobierane są indywidualnie do prognozy w zależności od charakteru funkcji i wielkości obszaru objętego planem. Prognozowanie powinno uwzględniać heterogeniczność i nieliniowość zjawisk i uwarunkowań środowiskowych obszaru opracowania, zarówno w sferze biotycznej, jak i abiotycznej oraz możliwości legislacyjno-prawne ustanawiania przyszłego przeznaczenia i warunków zainwestowania terenów.

Biorąc pod uwagę powyższe uwarunkowania wytypowano następujące metody ocen oddziaływania na środowisko, które zostały wykorzystywane w Prognozie i pomogły w określeniu przyszłych oddziaływań na środowisko:

1. Prognozowanie przez analogię: polega na bazowaniu na wynikach obserwacji i pomiarów dotychczas wykonanych podobnych inwestycji i porównaniu ich z planowanymi, o podobnych parametrach.
2. Prognozowanie eksperckie: oparte na bazie wiedzy, doświadczenia i intuicji eksperta, metoda ta z uwagi na wysoką skuteczność jest najczęściej stosowaną metodą w o.o.s. Bardzo często jest ona łączona z metodą prognozowania przez analogię. W prognozowaniu eksperckim wykorzystuje się informacje ze źródeł istniejących oraz dane zebrane poprzez monitoring lub pomiary i wizje terenowe.

W opracowaniu Prognozy zastosowano podejście metodyczne polegające na ilościowym i jakościowym scharakteryzowaniu zagrożeń i presji, jakie przyszłe inwestycje, które zostaną zrealizowane na podstawie zapisów zmiany planu, będą wywierać na środowisko. Dzięki takiemu podejściu każdą z przyszłych inwestycji jako potencjalne źródło presji – stresora, które w zależności od charakteru oddziaływać będzie w rozmaity sposób na poszczególne komponenty środowiska. Najpierw przeanalizowano sieć powiązań pomiędzy komponentami środowiska a źródłami presji. Dzięki temu, w drugim etapie, stało się możliwe określenie oddziaływań bezpośrednich, pośrednich, wtórnych i skumulowanych na poszczególne komponenty środowiska. Takie postępowanie zapobiega pominięciu któregośkolwiek komponentu w ocenie oddziaływania na środowisko obszaru opracowania.

13. PROPOZYCJE METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI USTALEŃ OCENIANEGO DOKUMENTU

Miejscowy plan jest dokumentem wskazującym kierunki gospodarowania przestrzenią oraz zasady rozwoju i ochrony w oparciu o zaistniałe potrzeby i w korelacji z istniejącymi uwarunkowaniami. W wielu przypadkach rzeczywista ocena oddziaływania na środowisko będzie możliwa dopiero po realizacji ustaleń zawartych w planie.

Jeśli chodzi o postanowienia planu schemat badań może przyjąć formę od ogółu do szczegółu. Nie mniej wszelkie badania i analizy należałoby rozpocząć od przeanalizowania rozstrzygnięć przestrzennych, co w dużej mierze wykonano w opracowaniu ekofizjograficznym:

1. które tereny przeznaczyć pod zabudowę, a które tereny pozostawić jako otwarte,
2. sprawdzić strukturę przyrodniczą terenów przeznaczonych pod zabudowę,
3. określić dopuszczalne formy zabudowy i zagospodarowania terenu.

Powyższe analizy już na etapie sporządzania planu pozwolą na symulację skutków realizacji ustaleń

na środowisko pod kątem dynamiki zmian powierzchni otwartych, integralności terenów otwartych, a także w relacjach z otoczeniem zewnętrznym.

14. OCENA PRZEWIDYWANYCH ZNACZĄCYCH ODDZIAŁYWAŃ NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY ORAZ INTEGRALNOŚĆ I SPÓJNOŚĆ OBSZARÓW NATURA 2000

Na opisywanym obszarze nie występują tereny chronione na podstawie dyrektyw unijnych. Projekt planu nie wprowadza takiego przeznaczenia, które wpłynęłoby negatywnie na funkcjonowanie i integralność obszarów Natura 2000.

15. ANALIZA WARIANTOWA

Analizę wariantową przeprowadza się w oparciu o zasadę prewencji i przezorności, która zawiera racjonalne rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie lub wyjaśnienie braku rozwiązań.

W przypadku omawianego planu można wskazać dwa warianty działania:

- zachowanie obszaru w obecnym stanie, dalsze funkcjonowanie terenów z zachowaniem aktualnych trendów środowiskowych i możliwość gospodarowania terenami w oparciu o obecnie obowiązujący miejscowy plan;
- realizacja analizowanego projektu miejscowego planu, umożliwiająca poprawę warunków gospodarowania obszarem poprzez uwolnienie rezerwy terenu przeznaczonego pod lokalizację elektrowni wiatrowych, która w obecnym stanie prawnym nie może zostać zrealizowana, i przeznaczenie tych terenów na cele rolnicze.

Realizacja projektu planu umożliwi uwolnienie rezerwy terenowej, która w obowiązującym planie była przeznaczona pod elektrownię wiatrową, niemożliwą do realizacji ze względu na obecne przepisy prawne. W wyniku proponowanych zmian teren ten zostanie przekształcony na cele rolnicze. Projekt przewiduje utrzymanie gruntów rolnych (tereny RN), a także zadrzewień i zakrzewień (teren L), przy jednoczesnym niewielkim zwiększeniu powierzchni terenów zabudowanych. Uwzględniono również udokumentowane złożo kruszywa naturalnego "Sierakowo I", w obrębie którego obowiązują przepisy odrębne. W przypadku odrzucenia projektu planu, grunty nie zostaną wykorzystane w sposób racjonalny. Zaproponowane w projekcie miejscowego planu rozwiązania w zakresie przeznaczenia terenu, sposobu jego zagospodarowania oraz zasad obsługi technicznej i komunikacyjnej, gwarantują prawidłowe funkcjonowanie omawianego obszaru.

Planowane przeznaczenie nie odbiega też od wskazań dla strefy rolniczo-osadniczej, wyznaczonych w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy i miasta Kowalewo Pomorskie. W związku z tym zapisy planu są zgodne z polityką przestrzenną gminy.

16. WNIOSKI

Opisywany miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla terenów w obrębie Sierakowo i Srebniki, gmina Kowalewo Pomorskie, zawiera szereg działań:

1. łagodzących:

- zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, z wyłączeniem inwestycji celu publicznego;
- zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, zgodnie z przepisami odrębnymi, z wyłączeniem inwestycji celu publicznego, ujęć służących nawodnieniom rolniczym;
- zakaz lokalizacji zakładów o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej;

2. kompensujących:

- wymagany udział powierzchni biologicznie czynnej – 40% na terenach RZM oraz 50% na terenie MN;
- wyznaczenie terenu 1L;
- wartość progowa poziomu hałasu – zgodnie z przepisami odrębnymi;
- wyznaczenie pasa technologicznego dla istniejących napowietrznych linii elektroenergetycznych średniego napięcia;
- wykorzystywanie niskoemisyjnych nośników energii w zakresie zaopatrzenia w ciepło.

W odniesieniu do problemów środowiskowych nakreślonych na początku opracowania należy wskazać, iż projekt planu uwzględnia te zagadnienia i przedstawia w stosunku do nich rozwiązania. Zadbano o pozostawienie części istniejącej zieleni wysokiej. O środowisko wodno-gruntowe, a tym samym odpowiedni stan wód powierzchniowych i podziemnych, zadbano dzięki ustaleniom w zakresie gospodarki wodno-ściekowej. Mimo iż obecnie emisja niska nie jest rażącym problemem, zadbano, aby nie opuścić do wzrostu natężenia zjawiska. Po przeanalizowaniu uwarunkowań środowiska obszaru planu, w nawiązaniu do jego otoczenia, można stwierdzić, że projektowany dokument wprowadza właściwe funkcje, zgodne z uwarunkowaniami, które nie będą skutkowały ponadnormatywnymi presjami na środowisko, i które mają odpowiednie tryby postępowania w przypadku naruszeń prawa.

17. STRESZCZENIE SPORZĄDZONE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Prognoza oddziaływania na środowisko do projektu miejscowego planu jest dokumentem sporządzanym na podstawie ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1112 ze zm.). Prognoza ocenia rozwiązania zawarte w projekcie planu pod kątem potrzeby ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju. Do oceny rozwiązań zastosowano metodę analogii - stosowaną w ocenach oddziaływania na środowisko przy braku parametrów do obliczeń.

Głównym celem projektu planu jest zmiana przeznaczenia terenu pierwotnie przeznaczonego w dotychczasowym planie pod lokalizację elektrowni wiatrowej (teren 1EW) na użytkowanie rolnicze. Jest to odpowiedź na aktualny stan prawny, który uniemożliwia realizację inwestycji związanej z elektrownią wiatrową. Na przedmiotowym obszarze umożliwiono realizację nowych inwestycji w zakresie mieszkalnictwa, zabudowy zagrodowej i związanej z rolnictwem, przy jednoczesnym zachowaniu ogólnej struktury funkcjonalno-przestrzennej terenu. Uwzględniono również udokumentowane złożo kruszywa naturalnego "Sierakowo I", w obrębie którego obowiązują przepisy odrębne.

Projekt planu nie przewiduje nowych źródeł hałasu. Istniejące warunki akustyczne na obszarze objętym planem oraz w jego sąsiedztwie pozostaną na dotychczasowym poziomie. Wprowadzono również rozwiązania mające na celu ochronę akustyczną zabudowy wrażliwej na hałas. W zakresie jakości powietrza plan zakłada stosowanie niskoemisyjnych źródeł ciepła, co sprawia, że pojawienie się nowej zabudowy nie przyczyni się do istotnego wzrostu zanieczyszczeń powietrza. Minimalne zwiększenie powierzchni utwardzonych może prowadzić do nieznacznego kumulowania ciepła, jednak nie wpłynie to znacząco na mikroklimat obszaru. Warunki życia ludzi nie pogorszą się w porównaniu do stanu aktualnego.

W kwestii gospodarki wodno-ściekowej projekt planu nakłada docelowo obowiązek odprowadzania ścieków do sieci kanalizacji sanitarnej. Zawarto również ustalenia w zakresie wód opadowych i roztopowych, które zapobiegają pogarszaniu stanu wód podziemnych. W związku z tym rozwiązania w zakresie infrastruktury ograniczają w wysokim stopniu wpływ inwestycji na środowisko wodno-gruntowe.

Dla napowietrznej linii elektroenergetycznej średniego napięcia, przebiegającej przez obszar projektu planu, zaprojektowano pas technologiczny, w którym obowiązywać będą ograniczenia wynikające z zasad bezpieczeństwa.

Projekt planu w dużej mierze utrzymuje obecny, otwarty krajobraz, wyznaczając obszary rolnicze z zakazem zabudowy oraz teren leśny, co zabezpiecza przed niekontrolowanym rozwojem zabudowy. Nieznacznie wzrośnie powierzchnia terenów przeznaczonych pod zabudowę, jednak w dokumencie ustalono jednak nieprzekraczalne linie zabudowy, a także minimalną powierzchnię terenów biologicznie czynnych oraz inne parametry mające na celu spójny rozwój terenu. Plan przewiduje także ochronę obiektów zabytkowych. Realizacja ustaleń planu spowoduje zmiany w krajobrazie, jednak projekt planu ma na celu harmonijny rozwój terenu.

Projekt obejmuje w przeważającej części tereny otwarte i rolnicze z istniejącą zabudową. Jego zapisy sprzyjają uporządkowaniu przestrzeni oraz jej zrównoważonemu rozwojowi zgodnie z zasadami ładu przestrzennego i obowiązującymi przepisami prawa. Na obszarze opracowania nie występują tereny chronione ani cenne siedliska przyrodnicze. Nie prognozuje się transgranicznego oddziaływania na środowisko. Rozwiązania zawarte w projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego pozwalają na efektywne wykorzystanie przestrzeni, są zgodne z przyrodniczymi predyspozycjami terenu oraz są prawidłowe z punktu widzenia potrzeb środowiska i zasad zrównoważonego rozwoju.

Reasumując, nie przewiduje się znaczącego, negatywnego oddziaływania na środowisko w wyniku wykonania zapisów projektu uchwały. W wielu aspektach projekt planu korzystnie wpłynie na poprawę jakości środowiska, a także krajobraz.

18. OŚWIADCZENIE

Oświadczam, że spełniam wymagania art. 74a ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1112 ze zm.). Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

Paulina Matecka
uprawniona do wykonywania ocen
oddziaływania na środowisko
na podstawie art. 74a ustawy
z dnia 3 października 2008
o ocenach oddziaływania na środowisko

19. LITERATURA I WYKORZYSTANE MATERIAŁY

- bdl.lasy.gov.pl;
- geoportal.gov.pl;
- geoserwis.gdos.gov.pl;
- Informacja dotycząca zakładów dużego ryzyka wystąpienia poważnej awarii przemysłowej województwa kujawsko-pomorskiego;
- Jędrzejewski W., Nowak S., Stachura K., Skierczyński M., Mysłajek R. W., Niedziałkowski K., Jędrzejewska B., Wójcik J. M., Zalewska H., Pilot M., Górny M., Kurek R.T., Ślusarczyk R., 2011, Projekt korytarzy ekologicznych łączących Europejską Sieć Natura 2000 w Polsce. Zakład Badania Ssaków PAN, Białowieża;
- Karta informacyjna złoża kopalin stałych, System Gospodarki i Ochrony Bogactw Mineralnych „MIDAS”;
- mapy.isok.gov.pl;
- materiały Państwowego Instytutu Geologicznego i Państwowej Służby Hydrogeologicznej;
- materiały Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej;
- Opracowanie ekofizjograficzne do projektu miejscowego planu zagospodarowania

przestrzennego dla terenów w obrębie Sierakowo i Srebrniki, gmina Kowalewo Pomorskie GEOECOM Jakub Makarewicz, Toruń 2024;

- Solon J., Borzyszkowski J., Bidłasik M., Richling A., Badora K., Balon J., Brzezińska-Wójcik T., Chabudziński Ł., Dobrowolski R., Grzegorzczak I., Jodłowski M., Kistowski M., Kot R., Kraż P., Lechnio J., Macias A., Majchrowska A., Malinowska E., Migoń P., Myga-Piątek U., Nita J., Papińska E., Rodzik J., Strzyż M., Terpiłowski S., Ziąja W., 2018. Physico-geographical mesoregions of Poland - verification and adjustment of boundaries on the basis of contemporary spatial data. Geographia Polonica, vol. 91, no. 2;
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Kowalewo Pomorskie (Uchwała nr XLVII/380/22 Rady Miejskiej w Kowalewie Pomorskim z dnia 25 sierpnia 2022);
- Uchwała nr X/97/12 Rady Miejskiej w Kowalewie Pomorskim z dnia 30 marca 2012 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenów położonych w rejonie wsi Sierakowo i Srebrniki w gminie Kowalewo Pomorskie z przeznaczeniem pod lokalizację elektrowni wiatrowej;
- Uchwała nr LVII/448/23 Rady Miejskiej w Kowalewie Pomorskim z dnia 30 marca 2023 r. zmieniająca uchwałę w sprawie wyznaczenia obszaru i granic aglomeracji Kowalewo Pomorskie;
- Uchwała nr LXVIII/516/24 Rady Miejskiej w Kowalewie Pomorskim z dnia 25 stycznia 2024 roku w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenów w obrębie Sierakowo i Srebrniki, gmina Kowalewo Pomorskie;
- voxly.pl.

Paulina Matecka
uprawniona do wykonywania ocen
oddziaływania na środowisko
na podstawie art. 74 ustawy
z dnia 3 października 2008 r.
o ocenach oddziaływania na środowisko